

KLAUZURNÍ PRÁCE 1/2021

Vydané (platné a účinné) zásady územního rozvoje kraje Z. vymezují koridor pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby „Silnice I. třídy 1/xx“ (dále jen: „silnice“). Trasa silnice má být vedena mimo souvisle zastavěné území obcí. Investorem stavby silnice je státní příspěvková organizace WW, zřízená Ministerstvem dopravy (dále jen: „vyvlastnitel“). Silnice je uvedena mezi záměry dopravní infrastruktury, obsaženými v příloze zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury (liniový zákon), v platném znění.

Pro umístění stavby silnice bylo příslušným stavebním úřadem vydáno územní rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 30. 1. 2020.

Pan A. je vlastníkem pozemku, který se nachází na území kraje Z. a obce X. (dále jen: „pozemek“). Pan A. se v místě svého bydliště dlouhodobě nezdržuje a převážnou dobu v roce žije v cizině. Na části pozemku zemědělsky hospodaří pan B., a to na základě pachtovní smlouvy s panem A. Na jiné části pozemku zemědělsky hospodaří pan C., a to na rovněž základě pachtovní smlouvy s panem A. Pozemek je předmětem zástavy, přičemž zástavním věřitelem je pan D. a podzástavním věřitelem pan E. Obec X. nemá k pozemku žádný majetkoprávní vztah.

V souladu s pravomocným územním rozhodnutím se plánuje, že pozemek bude v průběhu výstavby silnice v letech 2023-2024 zcela zastavěn. V dubnu 2020 vyvlastnitel panu A. zaslal návrh kupní smlouvy na jeho adresu v cizině, kterou pan A. vyvlastniteli písemně předem sdělil a doručení v cizině bylo potvrzeno. K tomuto návrhu byl přiložen i znalecký posudek, dle kterého byla ve smlouvě navržena kupní cena a informace o záměru výstavby silnice. Současně bylo panu A. sděleno, že nedojde-li k přijetí tohoto návrhu z jeho strany, je možné ve veřejném zájmu získat vlastnické právo k pozemku vyvlastněním. V červnu 2020 se vyvlastnitel ještě naposledy pokusil s panem A. jednat a poštou mu adresoval výzvu k jeho vyjádření k již zaslánému návrhu kupní smlouvy.

Na žádný z výše uvedených návrhů pan A. nereagoval. Vyvlastnitel proto dne 1. 8. 2020 podal u krajského úřadu kraje Z. (dále jen „krajský úřad“) žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení za účelem odnětí vlastnického práva pana A. k pozemku. K této žádosti byly přiloženy všechny zákonem předepsané listinné dokumenty. Žadatelem byl předložen i znalecký posudek, který si nechal vypracovat, k jehož vyhotovení ovšem nezískal souhlas vlastníka pozemku. Veřejný zájem na vyvlastnění byl v žádosti odůvodněn naléhavou potřebou zajistit dopravní spojení prostřednictvím nové silnice a neexistencí alternativní trasy a dále skutečností, že dálnice je jako stavba veřejně prospěšná zanesena jak ve vydaných zásadách územního rozvoje, tak ve vydaném územním plánu obce X.

Krajský úřad uvědomil o zahájení vyvlastňovacího řízení všechny účastníky a poučil je, že se na řízení vztahuje zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury (liniový zákon). Krajský úřad následně pana A. vyzval k předložení vlastního znaleckého posudku, který by oceňoval hodnotu pozemku. Pan A. to ovšem v zákonem stanovené 30denní lhůtě neučinil.

Krajský úřad dospěl k závěru, že jsou mu poměry v území dostatečně známé a že tedy není – dle jeho soudu – zapotřebí nařizovat ústní jednání. Současně dospěl k závěru, že v řízení byl prokázán veřejný zájem na vyvlastnění a že tento veřejný zájem převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Dne 1. 11. 2020 vydal rozhodnutí, kterým:

- odňal vlastnické právo k pozemku ve prospěch vyvlastnitel za účelem realizace stavby silnice,

- stanovil výši náhrady za odnětí vlastnického práva dle znaleckého posudku předloženého vyvlastnitelem, a uložil vyvlastniteli, aby náhradu zaplatil panu A. ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí;

- určil, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění nejpozději do dvou let od nabytí právní moci rozhodnutí.

Rozhodnutí bylo řádně oznámeno (doručením do vlastních rukou) všem účastníkům řízení.

Proti rozhodnutí krajského úřadu byla podána následující odvolání, požadující zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost:

- odvolání, podané panem A., ve kterém namítal provádění měřičských prací zaměstnanci vyvlastnitelů během vyvlastňovacího řízení,
- odvolání, podané panem B., ve kterém namítal, že v řízení měl krajský úřad vydat z moci úřední mezitímní rozhodnutí, kterým by otázku odnětí vlastnického práva k pozemku vyřešil,
- odvolání, podané panem C., ve kterém namítal, že napadené rozhodnutí neobsahuje žádný výrok, který by zakládal náhradu za omezení, plynoucí ze silničního ochranného pásma silnice,
- odvolání, podané panem D., ve kterém namítal, že vyvlastnění bylo provedeno v rozporu s právním předpisem, protože ve věci rozhodoval věcně nepříslušný orgán,
- odvolání, podané obcí X., ve kterém je namítáno, že silniční ochranné pásmo plánované silnice zásadním způsobem omezí další rozvoj obce.

Žádná další odvolání podána nebyla.

Odvolací správní orgán provedl odvolací řízení, přezkoumal tvrzení uvedená ve všech podaných odvoláních a svým rozhodnutím ze dne 1. 2. 2021 všechna rozhodnutí jako nedůvodná podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Rozhodnutí odvolacího správního orgánu bylo následně řádně oznámeno (doručením do vlastních rukou) všem účastníkům řízení. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 2. 2021.

OTÁZKY A ŘEŠENÍ:

KOŠ 1.

1.1. V územním rozhodnutí, kterým byla pravomocně umístěna stavba silnice, bylo ve výrokové části chybně uvedeno parcelní číslo jednoho z pozemků, a to místo správného „parc. č. 401“ údaj „parc. č. 4001“ (pozemek s posléze uvedeným označením přitom v daném katastrálním území vůbec neexistuje). Který správní orgán a jakým způsobem (v jaké formě) může tuto chybu napravit?

Odpověď: Jedná se o opravu zřejmé nesprávnosti (§ 70 spr. ř.). Zřejmou nesprávnost napravuje ten orgán, který rozhodnutí vydal. Náprava má být provedena ve formě opravného rozhodnutí, protože zřejmá nesprávnost figurovala ve výrokové části.

1.2. V územním rozhodnutí, kterým byla pravomocně umístěna stavba silnice, bylo ve výrokové části chybně uvedeno příjmení jednoho z účastníků řízení, a to místo správného „Ing. Jan Drobounký“ údaj „Ing. Jan Droboulínký“ (osoba s posléze uvedeným příjmením v řízení vůbec není). Který správní orgán a jakým způsobem (v jaké formě) může tuto chybu napravit?

Odpověď: Jedná se o opravu zřejmé nesprávnosti (§ 70 spr. ř.). Zřejmou nesprávnost napravuje ten orgán, který rozhodnutí vydal. Náprava má být provedena ve formě opravného rozhodnutí, protože zřejmá nesprávnost figurovala ve výrokové části.

1.3. V územním rozhodnutí, kterým byla pravomocně umístěna stavba silnice, bylo v odůvodnění chybně uvedeno parcelní číslo jednoho z pozemků, a to místo správného údaje „parc. č. 55“ údaj „parc. č. 505“ (pozemek s posléze uvedeným označením přitom v daném katastrálním území vůbec neexistuje). Který správní orgán a jakým způsobem (v jaké formě) může tuto chybu napravit?

Odpověď: Jedná se o opravu zřejmé nesprávnosti (§ 70 spr. ř.). Zřejmou nesprávnost napravuje ten orgán, který rozhodnutí vydal. Náprava má být provedena ve formě opravného usnesení, protože zřejmá nesprávnost figurovala v odůvodnění.

1.4. V územním rozhodnutí, kterým byla pravomocně umístěna stavba silnice, bylo v odůvodnění chybně uvedeno příjmení jednoho z účastníků řízení, a to místo správného „Ing. Jan Drobounký“ údaj „Ing. Jan Droboulínký“ (osoba s posléze uvedeným příjmením v řízení vůbec není). Který správní orgán a jakým způsobem (v jaké formě) může tuto chybu napravit?

Odpověď: Jedná se o opravu zřejmé nesprávnosti (§ 70 spr. ř.). Zřejmou nesprávnost napravuje ten orgán, který rozhodnutí vydal. Náprava má být provedena ve formě opravného usnesení, protože zřejmá nesprávnost figurovala v odůvodnění.

KOŠ 2.

2.1. Posuďte, zda by vyvlastňovací řízení mohl krajský úřad, v jehož území se pozemek nachází, zahájit z moci úřední?

Odpověď: Vyvlastňovací řízení lze zahájit jenom na žádost (§ 18 odst. 1 zák. č. 184/2006 Sb.); zahájení vyvlastňovacího řízení z moci úřední je tedy vyloučeno.

2.2. Posudte, zda by bylo možné vyvlastňovací řízení za účelem odnětí vlastnického práva k pozemku za účelem stavby silnice 1. třídy vést i ohledně pozemku, který by byl ve vlastnictví obce X.

Odpověď: Ano, možné by to bylo. Lze argumentovat přímo čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má vlastnické právo všech vlastníků má stejný obsah a požívá stejné ochrany. Zák. č. 184/2006 Sb. je obecnou úpravou vyvlastňování staveb a pozemků a neomezuje možnost vyvlastnit pozemky nebo stavby na určité druhy vlastnictví. Tato právní úprava přitom explicitně počítá s možností vyvlastnit nemovité věci ve vlastnictví obce (§ 16 odst. 3 zák. č. 184/2006 Sb.).

Položená otázka nesměrovala k příslušnosti vyvlastňovacího úřadu, ani na možný problém systémové podjatosti.

2.3. Posudte, zda by bylo možné vyvlastňovací řízení za účelem odnětí vlastnického práva k pozemku za účelem stavby silnice 1. třídy vést i ohledně pozemku, který by byl ve vlastnictví kraje Z.

Odpověď: Ano, možné by to bylo. Lze argumentovat přímo čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má vlastnické právo všech vlastníků má stejný obsah a požívá stejné ochrany. Zák. č. 184/2006 Sb. neomezuje možnost vyvlastnit pozemky nebo stavby na určité druhy vlastnictví. Právní úprava explicitně počítá s možností vyvlastnit nemovité věci ve vlastnictví kraje (§ 16 odst. 5 zák. č. 184/2006 Sb.).

Položená otázka nesměrovala k příslušnosti vyvlastňovacího úřadu, ani na možný problém systémové podjatosti.

KOŠ 3.

3.1. Dne 1.7. 2020 vstoupili na pozemek zaměstnanci vyvlastnítele za účelem provádění měřičských prací. Na pozemku se setkali s panem B., který jejich činnost označil za protiprávní, protože „vyvlastňovací řízení ještě nezačalo“. Pan B. dále sdělil, že vlastník pozemku sice před dvěma týdny obdržel oznámení o provádění měřičských prací, nikdy s nimi ovšem nevyjádřil svůj souhlas. Posudte, jestli byl vstup zaměstnanců vyvlastnítele na pozemek za účelem provádění měřičských prací v souladu se zákonem.

Odpověď: Vstup byl v souladu se zákonem (§ 2f zák. č. 416/2009 Sb.); jedná se o záměr dopravní infrastruktury, na který je režim zákona č. 416/2009 Sb. aplikovatelný (§ 1 odst. 2 písm. a) zák. č. 416/2009 Sb.). *Předpokladem pro výkon oprávnění podle § 2f zák. č. 416/2009 Sb. není souhlas vlastníka předmětného pozemku; postačí jednostranné sdělení o vstupu na pozemek. Uvedené sdělení přitom není činěno v režimu správního řádu (oprávněný investor nevystupuje v pozici správního orgánu).*

3.2. Dne 1.9. 2020 vstoupili na pozemek zaměstnanci vyvlastnítele za účelem provádění průzkumných prací. Na pozemku se setkali s panem C., který jejich činnost označil za protiprávní, protože „vyvlastňovací řízení ještě neskončilo“. Pan C. dále sdělil, že vlastník pozemku sice před dvěma týdny obdržel oznámení o provádění měřičských prací, nikdy s nimi ovšem nevyjádřil svůj souhlas. Posudte, jestli byl vstup zaměstnanců vyvlastnítele na pozemek za účelem provádění měřičských prací v souladu se zákonem.

Odpověď: Vstup byl v souladu se zákonem (§ 2f zák. č. 416/2009 Sb.); jedná se o záměr dopravní infrastruktury, na který je režim zákona č. 416/2009 Sb. aplikovatelný (§ 1 odst. 2 písm. a) zák. č. 416/2009 Sb.). *Předpokladem pro výkon oprávnění podle § 2f zák. č. 416/2009 Sb.*

není souhlas vlastníka předmětného pozemku; postačí jednostranné sdělení o vstupu na pozemek. Uvedené sdělení přitom není činěno v režimu správního řádu (oprávněný investor nevystupuje v pozici správního orgánu).

3.3. Dne 1.12. 2020 vstoupili na pozemek zaměstnanci vyvlastnítele za účelem provádění měřičských a průzkumných prací. Na pozemku se setkali s panem D., který jejich činnost označil za protiprávní, protože „vyvlastňovací řízení ještě neskončilo“. Pan D. dále sdělil, že vlastník pozemku sice před dvěma týdny obdržel oznámení o provádění měřičských prací, nikdy s nimi ovšem nevyjádřil svůj souhlas. Posuďte, jestli byl vstup zaměstnanců vyvlastnítele na pozemek za účelem provádění měřičských prací v souladu se zákonem.

Odpověď: Vstup byl v souladu se zákonem (§ 2f zák. č. 416/2009 Sb.); jedná se o záměr dopravní infrastruktury, na který je režim zákona č. 416/2009 Sb. aplikovatelný (§ 1 odst. 2 písm. a) zák. č. 416/2009 Sb.). *Předpokladem pro výkon oprávnění podle § 2f zák. č. 416/2009 Sb. není souhlas vlastníka předmětného pozemku; postačí jednostranné sdělení o vstupu na pozemek. Uvedené sdělení přitom není činěno v režimu správního řádu (oprávněný investor nevystupuje v pozici správního orgánu).*

KOŠ 4.

Koncipujte poučení o odvolání, které mělo být uvedeno v rozhodnutí krajského úřadu.

Odpověď: Poučení o odvolání musí obsahovat (§ 68 odst. 5 spr. ř.) informaci o tom, že proti rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Odvolání se podává u krajského úřadu a rozhoduje o něm Ministerstvo dopravy (§ 2e odst. 3 písm. a) zák. č. 416/2009 Sb.). Poučení o odvolání musí také obsahovat poučení o absenci odkladného účinku (§ 68 odst. 6 spr. ř.; § 25 odst. 2 in fine zák. č. 184/2006 Sb.). *Naopak, skutečnost, že podané odvolání má odkladný účinek na výroky o vyvlastnění (§ 25 odst. 2 věta první zák. č. 184/2006 Sb.) v poučení o odvolání figurovat nemá (§ 68 odst. 6 spr. ř. a contrario).*

KOŠ 5.

5.1. Posuďte, zda se ke stavbě silnice I. třídy vyžaduje stavební povolení. Pokud ano, určete, který správní orgán bude k vydání takového povolení příslušný.

Odpověď: Stavba silnice I. třídy vyžaduje stavební povolení (§ 108 odst. 1 a §103 a § 104 a contrario zák. č. 183/2006 Sb.). Správním orgánem, příslušným k vydání stavebního povolení bude příslušný silniční správní úřad, kterým je pro stavbu silnice I. třídy krajský úřad (§ 40 odst. 3 písm. d/ zák. č. 361/2000 Sb.; § 15 odst. 1 zák. č. 183/2006 Sb.); místně příslušným je krajský úřad kraje Z. (§ 11 odst. 1 písm. b spr. ř.).

5.2. Posuďte, který správní orgán bude příslušný k tomu, aby na žádost vyvlastnítele vyznačil doložku právní moci na rozhodnutí krajského úřadu ze dne 1. 11. 2020. Jakou povinnost bude mít tento orgán ve vztahu ke katastru nemovitostí ve vazbě na nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí?

Odpověď: Na žádost vyvlastnítele vyznačí na rozhodnutí doložku právní moci ten orgán, který rozhodl v 1. stupni (§ 75 odst. 2 spr. ř.). *Jedná se o vyznačení doložky právní moci na žádost, ne o vyznačení doložky na stejnopisu ex offio odvolacím správním orgánem (§ 75 odst. 1 spr. ř.).*

Pravomocné rozhodnutí o vyvlastnění zašle vyvlastňovací úřad k zápisu do katastru nemovitostí příslušnému katastrálnímu úřadu (§ 25 odst. 5 zák. č. 184/2006 Sb.).

5.3. Byl krajský úřad povinen výslovně poučit účastníky při zahájení řízení o tom, že se na toto řízení vztahuje zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury (liniový zákon)? Jaký hmotněprávní důsledek mělo uvědomění o zahájení řízení pro pana A.?

Odpověď: Ano, správní orgán je povinen účastníky poučit o tom, že se na řízení zákon č. 416/2009 Sb. aplikuje (§ 2 odst. 1 zák. č. 416/2009 Sb.). Po doručení uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení nesmí vyvlastňovaný nakládat s pozemkem nebo stavbou, a to v rozsahu, kterého se vyvlastnění týká, převést je, pronajmout nebo jinak zatížit (§ 19 odst. 3 zák. č. 184/2006 Sb.).

KOŠ 6.

6.1. Posuďte, jestli odvolací správní orgán vyřídil odvolání, podané panem B, v souladu se zákonem.

Odpověď: Odvolání, podané panem B., nebylo vyřízeno v souladu se zákonem. Pan B. nebyl účastníkem vyvlastňovacího řízení (§ 17 zák. č. 184/2006 Sb. a contrario). Jednalo se tedy o nepřípustné odvolání, které mělo být zamítnuto podle § 92 odst. 1 spr. ř.

6.2. Posuďte, jestli odvolací správní orgán vyřídil odvolání, podané panem C, v souladu se zákonem.

Odpověď: Odvolání, podané panem C., nebylo vyřízeno v souladu se zákonem. Pan B. nebyl účastníkem vyvlastňovacího řízení (§ 17 zák. č. 184/2006 Sb. a contrario). Jednalo se tedy o nepřípustné odvolání, které mělo být zamítnuto podle § 92 odst. 1 spr. ř.

6.3. Posuďte, jestli odvolací správní orgán vyřídil odvolání, podané obcí X., v souladu se zákonem.

Odpověď: Odvolání, podané panem C., nebylo vyřízeno v souladu se zákonem. Obec X. nebyla účastníkem vyvlastňovacího řízení (§ 17 zák. č. 184/2006 Sb. a contrario). Jednalo se tedy o nepřípustné odvolání, které mělo být zamítnuto podle § 92 odst. 1 spr. ř.

KOŠ 7.

7.1. Panu A bylo rozhodnutí odvolacího správního orgánu oznámeno dne 15. 2. 2021. Dne 15. 4. 2021 podal proti výroku o odnětí vlastnického práva správní žalobu u místně a věcně příslušného soudu. Jakým způsobem by měl soud o této žalobě rozhodnout?

Odpověď: Soud by měl žalobu odmítnout jako opožděnou (§ 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.), protože obecná lhůta pro podání žaloby (§ 72 odst. 1 s.ř.s.) je zkrácena o polovinu (§ 2 odst. 2 zák. č. 416/2009 Sb.).

7.2. Panu D bylo rozhodnutí odvolacího správního orgánu oznámeno dne 12. 2. 2021. Dne 12. 4. 2021 podal proti výroku o odnětí vlastnického práva správní žalobu u místně a věcně příslušného soudu. Jakým způsobem by měl soud o této žalobě rozhodnout?

Odpověď: Soud by měl žalobu odmítnout jako opožděnou (§ 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.), protože obecná lhůta pro podání žaloby (§ 72 odst. 1 s.ř.s.) je zkrácena o polovinu (§ 2 odst. 2 zák. č. 416/2009 Sb.).

7.3. Panu E bylo rozhodnutí odvolacího správního orgánu oznámeno dne 10. 2. 2021. Dne 10. 3. 2021 podal proti výroku o odnětí vlastnického práva správní žalobu u místně a věcně příslušného soudu. Jakým způsobem by měl soud o této žalobě rozhodnout?

Odpověď: Soud by měl žalobu odmítnout (§ 46 odst. 1 písm. d); § 68 písm. a s.ř.s.) jako nepřípustnou a to z toho důvodu, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky.